

[Hem](#) > ... > [Dina Rättigheter](#) > [Brottsoffer](#) > [Rättigheter För Brottsoffer Per Land](#) > 2 - Brottsofferorganisationer och Mina rättigheter under förundersökningen

2 - Brottsofferorganisationer och Mina rättigheter under förundersökningen

Hur anmäler jag ett brott?

Om du har utsatts för ett brott kan du anmäla det till polisen eller till en allmän åklagare.

Du kan lämna en muntlig eller skriftlig anmälan och din underskrift krävs. Anmälan kan också göras av en tredje part. Du bör ange dina personuppgifter i anmälan samt den adress som du kan nås på och personuppgifterna för den eventuella tredje part som anmäler brottet. Du måste dock inte ange dessa uppgifter.

Dessutom bör du tillhandahålla sådan bevisning och information som du kan ha om den brottsmisstänkta. Detta underlättar utredningen.

Polisen har ett standardformulär som du ska fylla i (vanligtvis elektroniskt) för att polisen ska registrera den information som du lämnar. Härefter ingår din brottsofferanmälan i ärendet.

Du kan anmäla brottet till polisen eller direkt till åklagaren.

Anmälan får göras på tyska eller på något av de officiella regionsspråken.

Om du inte behärskar tyska eller något annat av de officiella språken tillräckligt väl har du rätt till tolk.

Vid vissa typer av brott (t.ex. våldsbrott eller sexualbrott) har du rätt att få hjälp av en brottsofferorganisation med att anmäla brottet.

Ett brott måste inte anmälas inom en viss tid. Efter en viss lagstadgad tid får dock polisen, åklagaren eller domstolen vägra pröva ärendet. Denna tidsperiod skiljer sig åt beroende på vilken typ av brott det rör sig om (preskriptionstider).

De straffrättsliga myndigheterna är skyldiga att inleda utredningen när de har informerats om att ett brott kan ha begåtts (med undantag för brott som är föremål för enskilt åtal).

Hur kan jag ta reda på vad som händer i ärendet?

Så snart du har anmält brottet får du en skriftlig bekräftelse på din anmälan. I bekräftelsen anges ett ärendenummer. Om du i ett senare skede ringer till behörig polisstation och anger ärendenumret kan du komma i kontakt med den tjänsteman som har hand om ditt ärende.

Om du anmäler brottet skriftligen till polisen eller åklagaren måste du be om ärendenumret. Brottssofferorganisationerna hjälper dig att få fram rätt ärendenummer.

Som brottsoffer har du rätt att ta del av handlingarna. Åtkomst får endast nekast eller begränsas om utredningen skulle äventyras eller om ditt vittnesmål skulle påverkas om du tar del av handlingarna.

Åklagarmyndigheten underrättar dig om viktig utveckling under förfarandets gång. Du underrättas till exempel om myndigheterna beslutar att inte gå vidare med åtal eller skjuta upp utredningen, eller överväger andra åtgärder än ett traditionellt straffrättsligt förfarande.

Har jag rätt till rättshjälp (under utredningen eller rättegången)? På vilka villkor?

Du kan få stöd och låta dig företrädas av en advokat, en medlem av brottsofferorganisationen eller någon annan lämplig person i dina kontakter med de brottsbekämpande myndigheterna.

Om du uppfyller kraven för rättshjälp kommer advokater, i samarbete med särskilda brottsofferorganisationer, att ge dig kostnadsfri hjälp med att hävda dina rättigheter under förfarandet. Psykosocialt stöd och rättsligt bistånd finns också

- för personer som kan ha blivit utsatta för våld eller ett farligt hot till följd av en avsiktlig gärning och vars sexuella integritet eller självbestämmande kan ha kränkts eller vars beroendeställning kan ha utnyttjats när gärningen begicks,
- om du är en nära släkting till en person som har avlidit på grund av ett brott eller om du är en släkting som har bevittnat brottet,
- för offer för terroristbrott,
- för offer för ett typiskt hatbrott online. Detta inbegriper stalkning, ihållande trakasserier genom telekommunikationer eller ett it-system ("cybermobbing") och anstiftan. Det omfattar även brott som förtal, anklagelser om ett brott som redan har avvisats som ogrundat, förolämpningar och ärekränkning, där det finns vissa skäl att anta att gärningen har begåtts genom telekommunikation eller användning av ett it-system,
- för minderåriga som har bevittnat våldshandlingar inom sin sociala krets (våld i familjen, våld mot barn).

Stödet måste vara nödvändigt för att värna om brottsoffrets rättigheter och säkerställs av brottsofferorganisationen. Offer vars sexuella integritet kan ha kränkts och som ännu inte har fyllt 14 år får hur som helst psykosocialt stöd.

Om du inte har rätt till brottsofferstöd kan du ansöka hos domstolen om kostnadsfri rättshjälp om du har väckt talan om enskilt anspråk i målet. Ansökan godtas om domstolen anser att ett juridiskt ombud är nödvändigt (framför allt för att undvika att en civilrättslig talan senare väcks) och om din inkomst är tillräcklig för att betala ett juridiskt ombud utan att du får försörjningsproblem.

Kan jag få ersättning (för att delta i undersökningen/rättegången)? På vilka villkor?

Ersättning ges för resekostnader till och från den allmänna åklagarmyndigheten, domstolen eller den plats där förhandlingen hålls. Ersättning ges också för förlorad arbetstid om du har lidit ekonomisk skada till följd av detta. Om du är ett vittne och måste övernatta och äta frukost, lunch eller middag på en viss ort, ersätts vistelsekostnaderna upp till ett visst belopp. Du måste inge ansökan om ersättning inom 14 dagar.

Kan jag överklaga om ärendet läggs ner före rättegång?

Om åklagaren lägger ner ärendet måste du underrättas om detta. Du har sedan 14 dagar på dig att begära att åklagaren ska motivera sitt beslut. Du kan också ansöka om att förfarandet ska fortsätta i följande fall:

- Om lagen har kringgåtts eller tillämpats på ett felaktigt sätt.
- Om det finns avsevärda tvivel kring riktigheten i de fakta som beslutet om att avsluta förfarandet baserats på.
- Om nya fakta eller ny bevisning kan presenteras för att motivera att förfarandena ska fortsätta.

Begäran ska inges inom 14 dagar efter att du har underrättats om åklagarens beslut att avsluta förfarandet eller fått ta del av skälen till beslutet. Om du inte har fått sådan information inom denna tid förlängs tidsfristen till tre månader efter det att beslutet fattades. Begäran om att förfarandet ska fortsätta ska ställas till åklagaren.

Om åklagaren anser att begäran är välgrundad beslutar han/hon om att förfarandet ska fortsätta. I annat fall ska åklagaren avge ett skriftligt svar och inge detta, tillsammans med ärendet, till den domstol som prövar din begäran. Om domstolen godtar begäran måste åklagaren fortsätta förfarandet. I annat fall avslås begäran.

Om åklagaren beslutar att andra åtgärder än ett traditionellt straffrättsligt förfarande ska vidtas kan du inte överklaga hans/hennes beslut.

Om åtal har väckts och åklagaren därefter lägger ner ärendet har du i vissa fall rätt att fortsätta talan som en part som väcker åtal i åklagarens ställe. I ett sådant fall måste du tidigare ha väckt talan om enskilt anspråk i målet. Därefter får du förklara att du som part kommer att fortsätta talan i åklagarens ställe.

Kan jag behöva medverka i rättegången?

Som brottsoffer har du rätt att delta i rättegången. Du kallas endast till domstolen om du måste vittna. Ett brottsoffer måste endast respektera kallelsen att inställa sig inför domstolen om han/hon kallas som vittne.

Om du erhåller brottsofferstöd informeras den brottsofferorganisation som tillhandahåller stödet om vilka datum förhandlingarna kommer att hållas.

Om du har vittnat i ett korsförhör under utredningen kommer du endast att informeras om vilka datum rättegången kommer att hållas om du har begärt detta. Om du har väckt talan om enskilt anspråk i målet, väcker åtal i åklagarens ställe eller väcker enskilt åtal ("privat åklagare") kommer du att informeras på vederbörligt sätt om vilka datum som fastställts för förhandlingarna. Oavsett om rättegången är offentlig eller ej har du som brottsoffer rätt att ta med en person som du har förtroende för – en advokat, en medlem av en brottsofferorganisation eller någon annan person. Du har rätt att ställa frågor till den tilltalade, vittnen och sakkunniga samt rätt att höras när det gäller din rätt till ersättning.

Om du har väckt talan om enskilt anspråk i målet kan du välja att inte närvara vid förhandlingen. Om du väcker enskilt åtal och inte närvarar vid förhandlingen kommer domstolen att göra det obestriddiga antagandet att du inte längre är intresserad av att någon fällande dom ska avkunnas och kommer då att lägga ner ärendet.

Om du inte talar tyska (eller något annat av de officiella språken) har du rätt till kostnadsfri tolkning under förhandlingen.

Vilken är min officiella roll i rättssystemet? Kan jag vara eller välja att vara något av följande: Offer, vittne, civilrättslig part eller privat åklagare?

Du är ett brottsoffer om du uppfyller relevanta lagstadgade krav. Följande personer har status som brottsoffer:

- Personer som har utsatts för våld eller ett farligt hot till följd av en uppsåtlig gärning och vars sexuella integritet eller självbestämmande kan ha kränkts eller vars beroendeställning kan ha utnyttjats när gärningen begicks.
- En make/maka, registrerad partner, livspartner, förstegradssläkting, bror eller syster eller annan anhörig till en person som kan ha avlidit på grund av ett brott eller andra släktingar som bevittnat brottet.
- Annan person som har lidit skada på grund av ett brott eller person vars juridiska intressen, som skyddas i straffrätten, kan ha skadats i andra avseenden.

Du är ett vittne om du har gjort iakttagelser som är relevanta för det straffrättsliga förfarandet. Detta avgörs av polisen och åklagaren under utredningen. Beslutet fattas av domstolen under rättegången.

Det är upp till dig om du vill väcka talan om enskilt anspråk i målet eller inte.

Det är också upp till dig om du vill fortsätta förfarandena som en person som väcker åtal i åklagarens ställe om förundersökningen läggs ner.

Vilka rättigheter och skyldigheter har jag i denna roll?

Under förfarandena måste alla myndigheter respektera din personliga värdighet som brottsoffer och dina intressen att din personliga integritet ska skyddas. Vederbörlig hänsyn måste tas till dina rättigheter, intressen och särskilda skyddsbehov. Alla brottsoffer ska så tidigt som möjligt informeras om sina rättigheter och möjligheten att erhålla stöd och ersättning.

En bekräftelse på din anmälan ska ges på begäran.

Varje brottsoffer har rätt till ombud och rådgivning. Detta kan ges av en advokat, en brottsofferorganisation eller något annat lämpligt ombud. Om du har rätt till brottsofferstöd kommer den person som ger dig rättshjälp att företräda dig i förfarandena.

Om du inte uppfyller kraven för rättshjälp men vill företräddas av en advokat när du har väckt talan om enskilt anspråk kan du på vissa villkor ansöka om rättshjälp.

Som vittne befrias du från skyldigheten att vittna om vittnesmålet skulle binda en släkting till brottet. Du förlorar denna rättighet om du är vuxen och begär ersättning när du har väckt talan om enskilt anspråk inom ramen för det straffrättsliga förfarandet.

Det är tillåtet att vägra svara på olika frågor

- om svaret skulle vara förödmjukande eller innebära att du eller en familjemedlem kan utsättas för en direkt och betydande ekonomisk förlust,
- om svaret skulle röra dina eller någon annan persons strängt personliga förhållanden,
- om du anser att frågor om detaljer kring sexualbrottet är osakliga.

Du kan dock vara tvungen att svara på frågorna om ditt vittnesmål är av särskild vikt för sakfrågan i målet.

Om andra personer närvarar vid förhöret måste man vara försiktig så att dina personuppgifter inte röjs. Du måste inte uppge din hemadress. I stället kan du ange en annan adress där myndigheterna kan komma i kontakt med dig.

Du har rätt att ta del av handlingarna om dessa berör dig. Du kan också begära kopior av handlingarna mot en avgift. Om du har beviljats rättshjälp, eller om de begärda kopiorna är slutsatser och utlåtanden av sakkunniga eller offentliga organ, avdelningar och institutioner, tillhandahålls kopiorna kostnadsfritt.

Om du till följd av ett uppsåtligt brott har utsatts för våld eller farliga hot, om din sexuella integritet och ditt självbestämmande har kränkts, om din beroendeställning kan ha utnyttjats när gärningen begicks eller om du är ett utsatt brottsoffer, måste du underrättas om gärningsmannen släpps ur häkte. Om du har utsatts för någon annan typ av brott måste du inte en begäran om att du vill bli underrättad om gärningsmannen friges.

Du måste underrättas om att förfarandena avslutas och fortsätter och om åklagaren lägger ner utredningen. Om andra åtgärder än traditionella straffrättsliga förfaranden övervägs måste du få fullständig information om dina rättigheter. Under vissa omständigheter kan du begära att förfarandena ska fortsätta om de har avslutats av åklagaren.

Om du inte behärskar tyska tillräckligt väl eller är döv eller stum har du rätt till översättnings-/tolkhjälp. Du har också rätt att delta i korsförhör, i rekonstruktioner av händelser och i rättegången, där du har rätt att ställa frågor och göra framställningar.

Kan jag göra ett uttalande eller vittna under rättegången? På vilka villkor?

Som brottsoffer har du rätt att göra uttalanden inom ramen för ditt vittnesmål eller delta på annat sätt i ett förhör eller en förhandling. Du kan till exempel ange att du vill väcka talan om enskilt anspråk i målet och att du skulle vilja få ersättning. Du kan också ställa frågor till den tilltalade, vittnen och sakkunniga.

Du har rätt att vittna om du kallas till ett förhör eller en förhandling.

Om du också är ett vittne måste du komma när du kallas och lämna sanningsenlig och fullständig information.

Vilken information ska jag få under rättegången?

Under rättegången informeras du om dina rättigheter i början av förhöret.

Du avgör själv om du vill närvara under hela rättegången eller inte.

Domen avkunnas vid förhandlingens slut. Du kan ta del av domens innehåll genom att stanna tills förhandlingen avslutats eller läsa domen.

Om du har väckt talan om enskilt anspråk i målet måste domstolen också besluta om ditt anspråk i domen. Om domstolen beslutar att du ska få ersättning betraktas domen som en civilrättslig exekutionstitel, och du kan ansöka till förbundsregeringen om ett förskott på ersättningen. Detta förutsätter dock att den fällda personen inte omedelbart kan fullgöra sin betalningsskyldighet till följd av ett beslut om att en frihetsberövande påföljd ska verkställas.

Domstolen kan också besluta att egendom som tillhör brottsoffret och som är i den tilltalades besittning ska återlämnas till brottsoffret.

Har jag rätt att få tillgång till handlingarna i rättegången?

Du har rätt att ta del av handlingarna. Åtkomst får endast nekas eller begränsas om utredningen skulle äventyras eller om ditt vittnesmål skulle påverkas om du tar del av handlingarna.

■ Senaste uppdatering: 02/07/2025

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.